

« Астана медицина университеті» АҚ
Лор және көз аурулары кафедрасы

СӨЖ

ТАҚЫРЫБЫ: КӨЗ ҰЯСЫНЫҢ ІСІКТЕРІ.

Орындаған: Жарылқасым Г.Н.
Тексерген: Буйтекова Ж.Ж.

Көру мүшесінде, адамда кездесетін ісіктердің барлық түрі дамиды. Олар әр түрлі генезді:

- көрші аймақтардан таралады (бассүйек қуысынан, жоғарғы жактан, тамырлы қабаттан және т. б.)
- басқа мүшелердің ісіктерінің метастазы болуы мүмкін және де көздің ішінде орналасқан - бұлшықет, тамыр, нервтің қабырғаларынан пайда болуы мүмкін.

Көпшілік жағдайда науқастарда көру мүшесінің біріншілікті ісігі анықталады.

Көздің онкологиялық ауруға шалдығуларының арасында көп кездесетін көз ұясының ісіктері (14-28%) арасында 70-80 көпшілікті қатерлі ісіктер. Ісіктер қатерлі және қатерсіз болады.

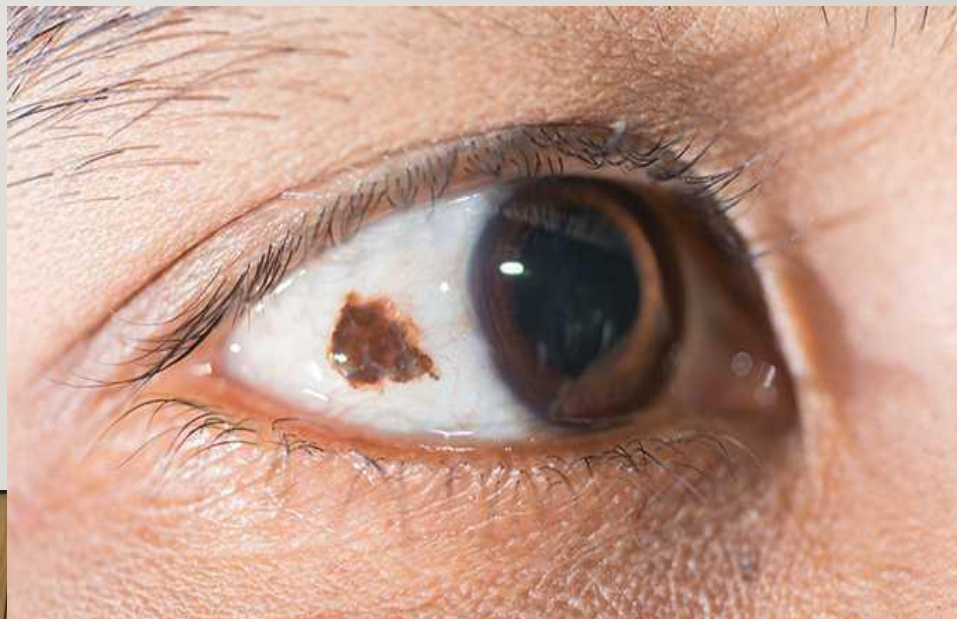
ІСІКТИҢ БЕЛГІЛЕРІ:

- Экзофтальм
- Көздің алмасының қозғалшықтығының бұзылуы
- Көз алмасының репозициясының бұзылысы
- Көз алмасының деформациясы
- Көз түбінің өзгерісі

ҚАТЕРСІЗ ІСІК

- ❖ Скелетогенді (остеома, хондрома)
- ❖ Эпителиальді (липома, миома, миксома, гемангиома, нейрофиброма)
- ❖ Көру нервтен (глиома)

ГЕМАНГИОМА

- Экзофтальммен қатар, көгерулер және қабақтың терісінің ісінуі болады.
- жөтелде, басты шалқайтқанда, экзофтальм күшейеді
- Тері асты қан кетулер
- Дифференциальді диагностика көру мушесінде варикозды тарылуларда, гематома, жарықтар кезінде қолданылады

Рис. 136.
Гемангиома орбиты.

ЛИМФАНГИОМА

- Лимфа түйіндерінде дамиды
- Ісік лимфаға толы болады
- Баяу өседі
- Гемангиомаға қарағанда сирек кездеседі

ГЛИОМА

- Көз ұясының қатерлі ісігі
- Экзофтальм
- Көздің көруінің төмендеуі(ранний признак)
- Көз түбінің өзгерістері(көру нервісінің атрофиясы)
- Дифференциальді диагностикасы ангиомамен қатар, тиреотоксикоз, көз ұясына қан кетумен сипатталады.

НЕЙРОФИБРОМА

- Эндоневриялық қатерсіз ісік
- Белгілері: теріде кофе түстес қоңыр дақтар
- Тұрақты емес-даму ақаулары, психикалық және физикалық даму бұзылысы
- Бас сүйек қаңқасының асимметриялық өзгерісі

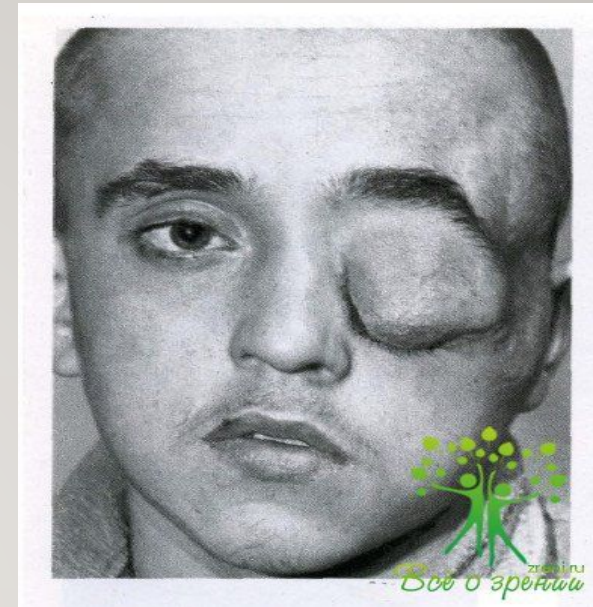
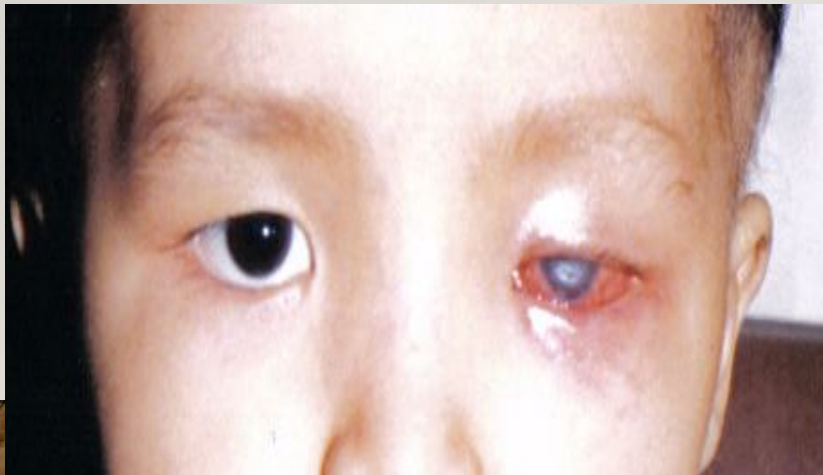

Рис. 140.
Нейрофиброматоз.

ҚАТЕРЛІ ІСІК

- Шеңбер тәрізді жасушалы, ұршық тәрізді полиморфты жасушалы саркома
- Фибросаркома (Fibrosarcoma)
- Остеосаркома (Osteosarcoma)

ШЕҢБЕР ТӘРІЗДІ ЖАСУШАЛЫ, ҰРШЫҚ ТӘРІЗДІ ПОЛИМОРФТЫ ЖАСУШАЛЫ САРКОМА

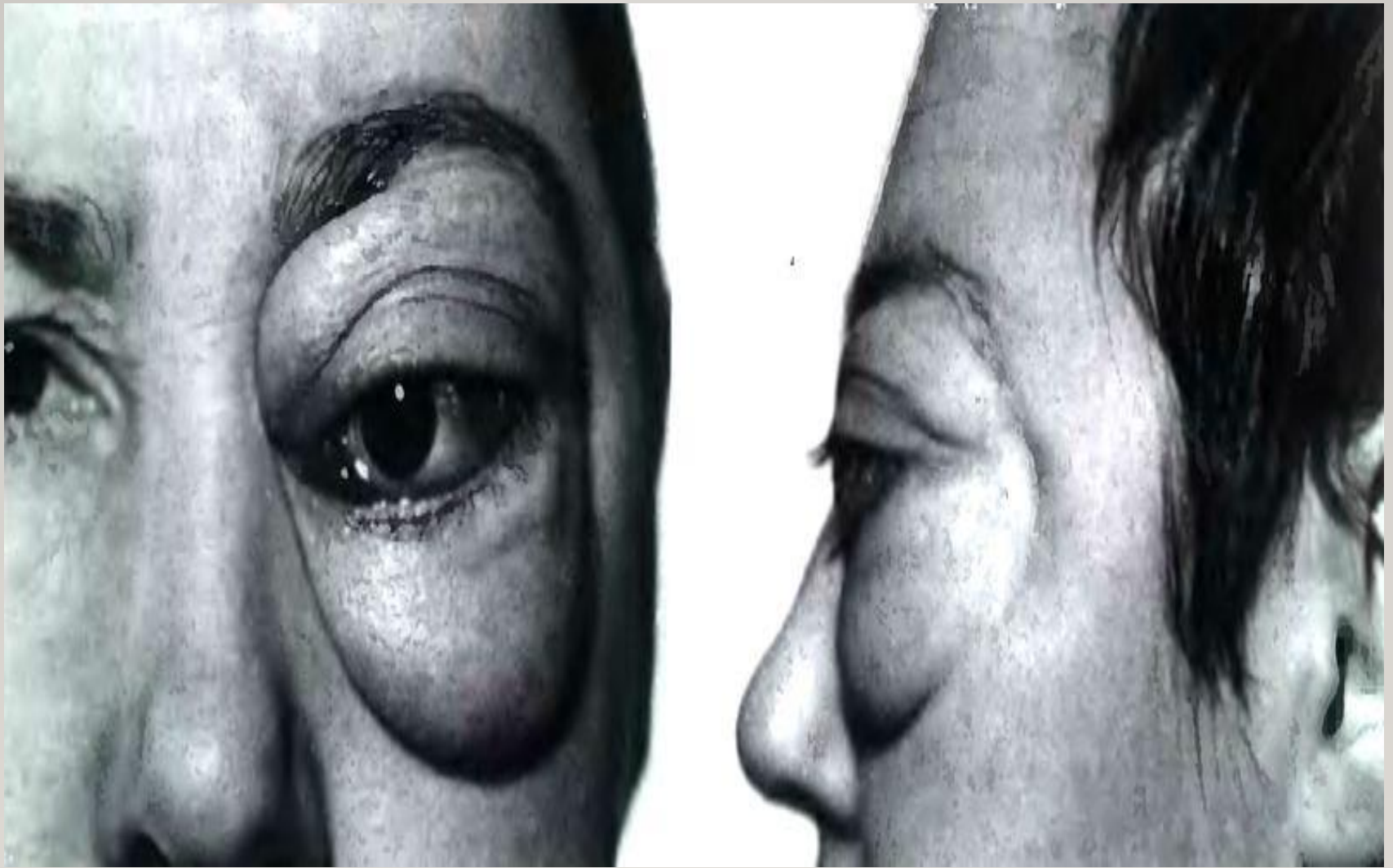
- Өте тез өседі
- Дамуы айқын инфильтративті, науқастарда көру бұзылыстары ерте дамиды және көз түбі бұзылысы байқалады: көру нервісінің атрофиясы, тоқырау емізікшелері, қан кетулер, тор қабығының дегенартивті өзгерулері. Метастаздар мойын аймағындағы бездерде, өкпеде, мида болады.

ФИБРОСАРКОМА (FIBROSARCOMA)

- Баяу өседі
- Ісіктің көз ұясында нақты локализацияланбайды, көз ұясының алдыңғы, жоғарғы, төменгі, артқы бөлімдерінде бірдей орналасады.
- Фибросаркомаға тән қасиет периорбитальді бөлікпен тығыз болады, әдетте периорбитальді бөліктен басталады.

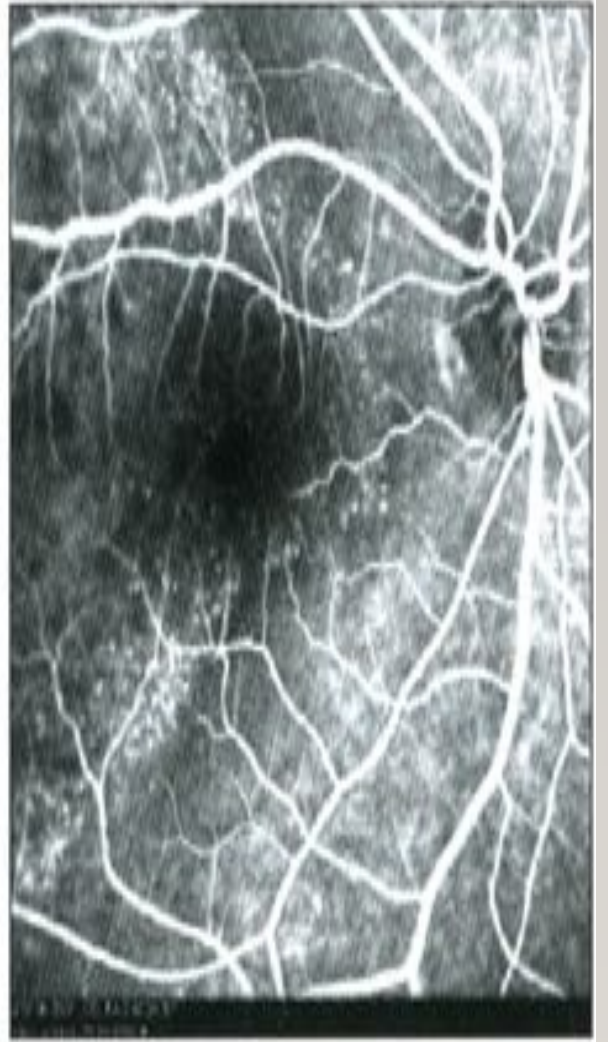
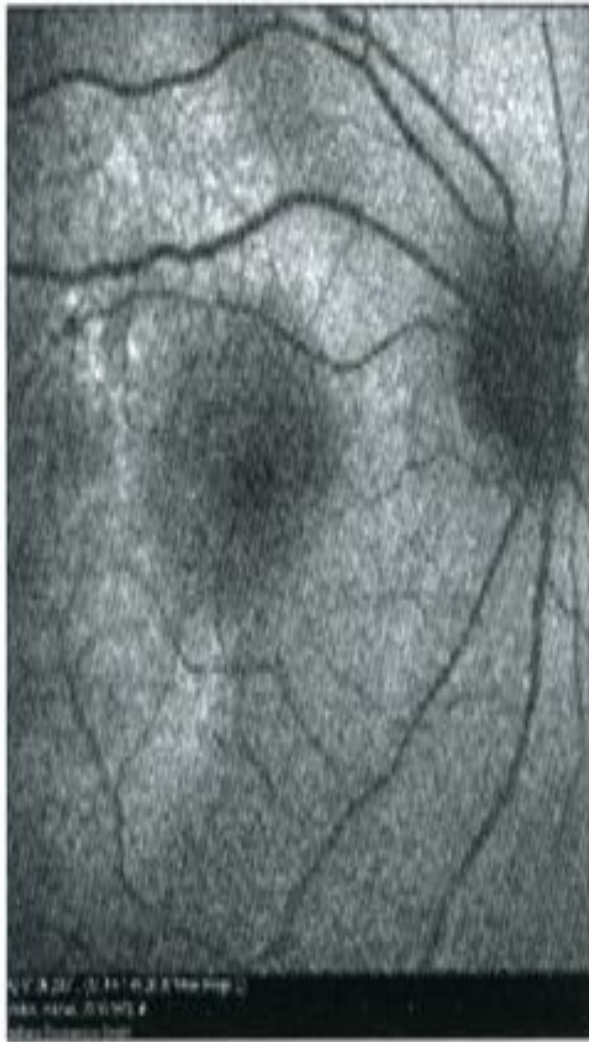

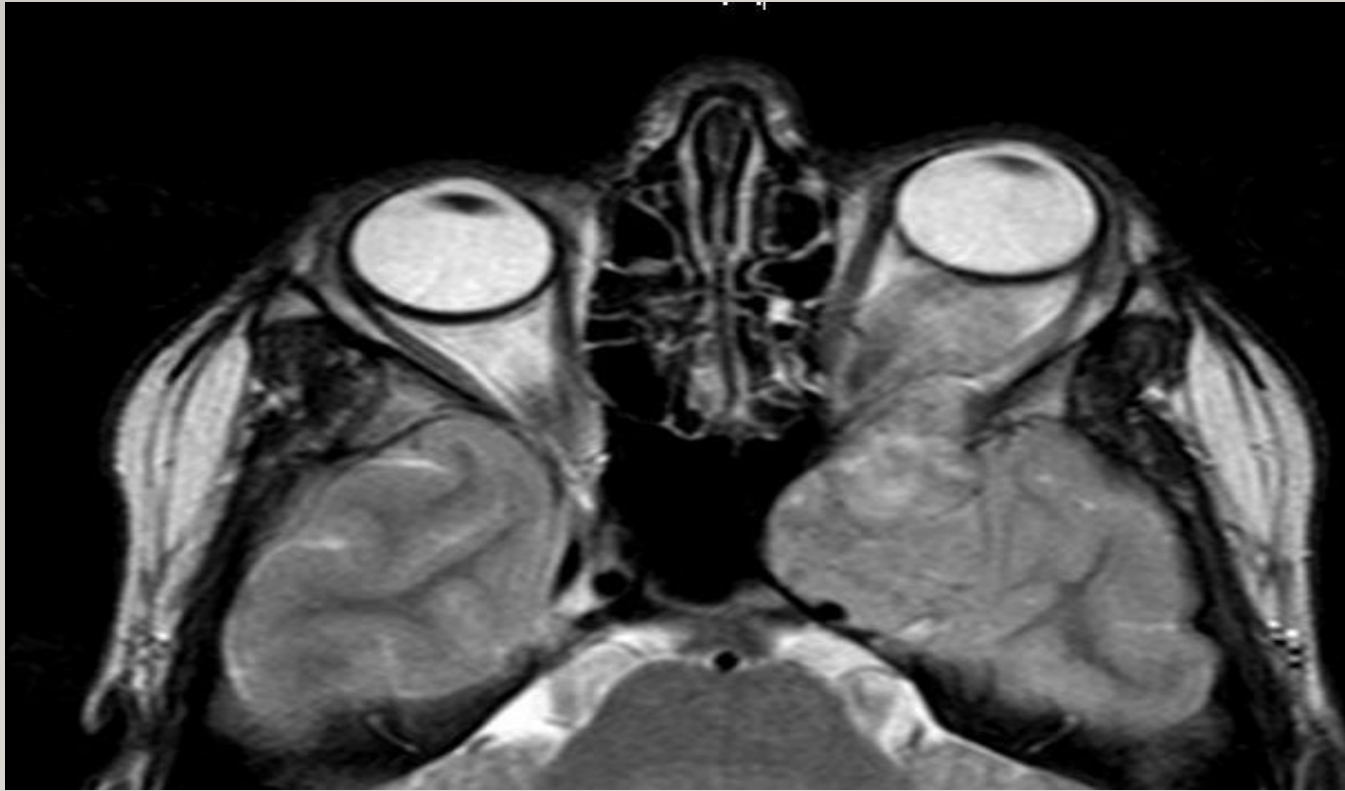
Инструментальды диагностика:

- ▶ 1. Флюоресцентті ангиография – көз ішілік ісіктерде қолданылады.
- ▶ 2. Ультра кү.тәс.-радиофосфорная диагностика, рентгендиагностика, МРТ,
- ▶ УДЗ
- ▶ 3. Айналы микроскоп
- ▶ 4. Термография
- ▶ 5. Жіңішке инелік аспирациондық биопсия.
- ▶ 6. Иммунодиагностика

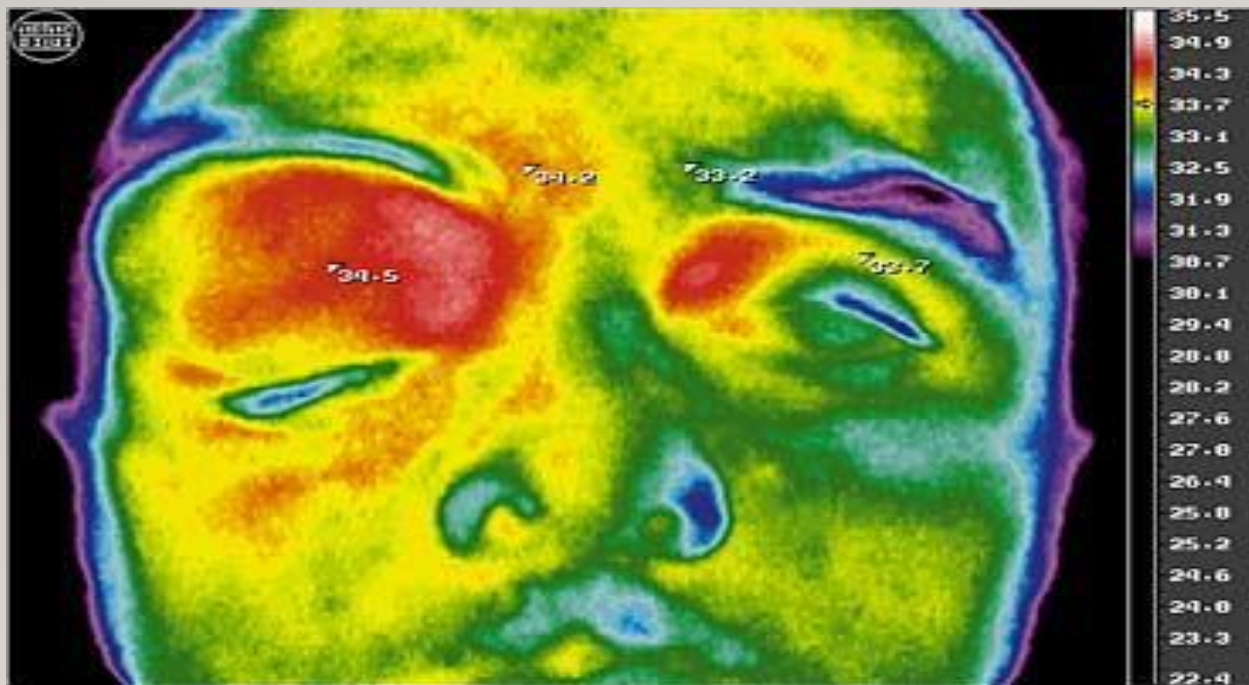

Глазное дно. Аутофлюоресценция ФАГ. В-scan: h опухоли – 2,7 мм. VIS = 0,09 н.к.

МРТ ми мен көз орбитасының. Болжам диагноз- менингиомма.

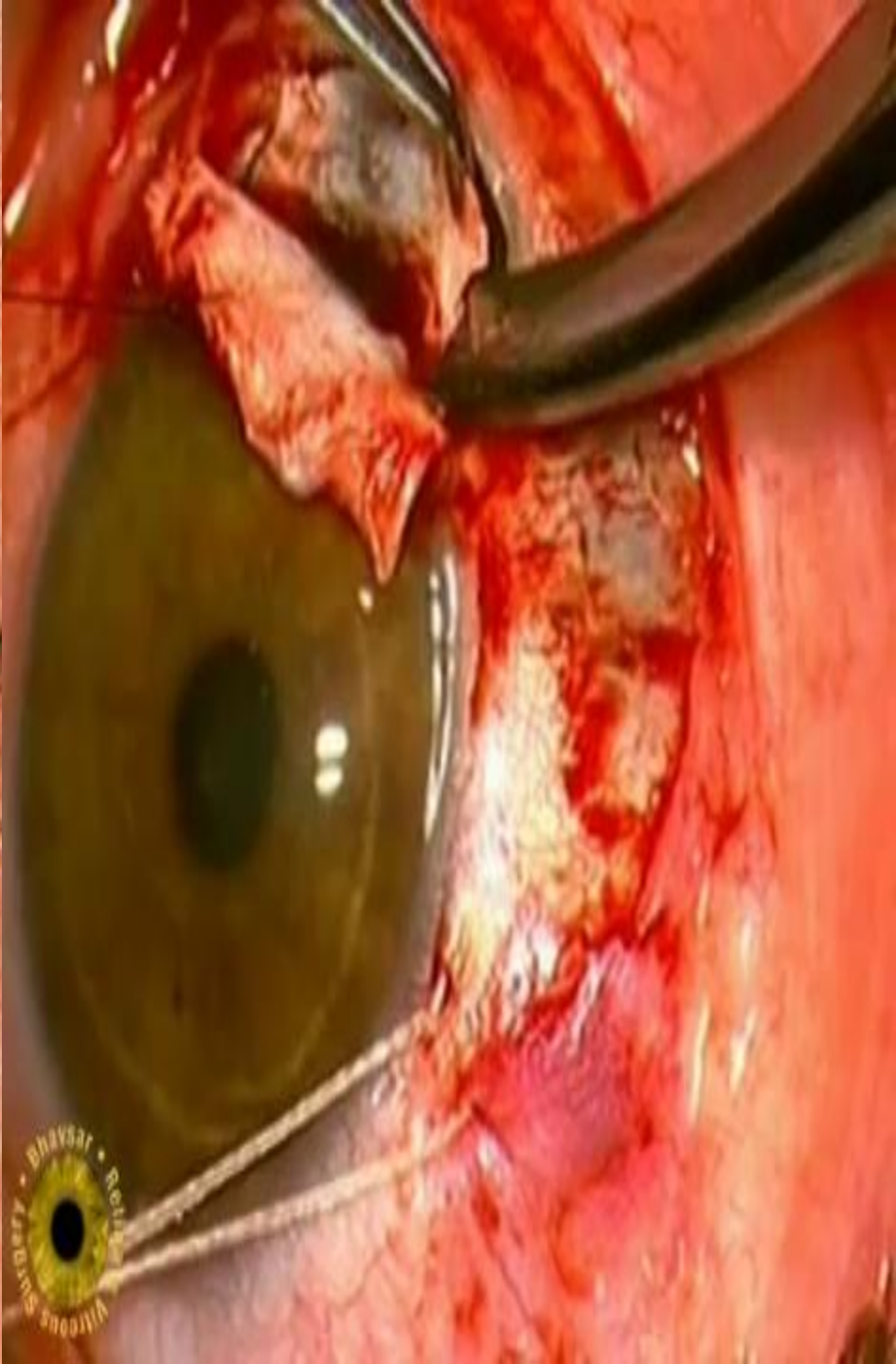

Термографе. 2-лік қатерлі ісік оң жақ орбитада орналасқан.

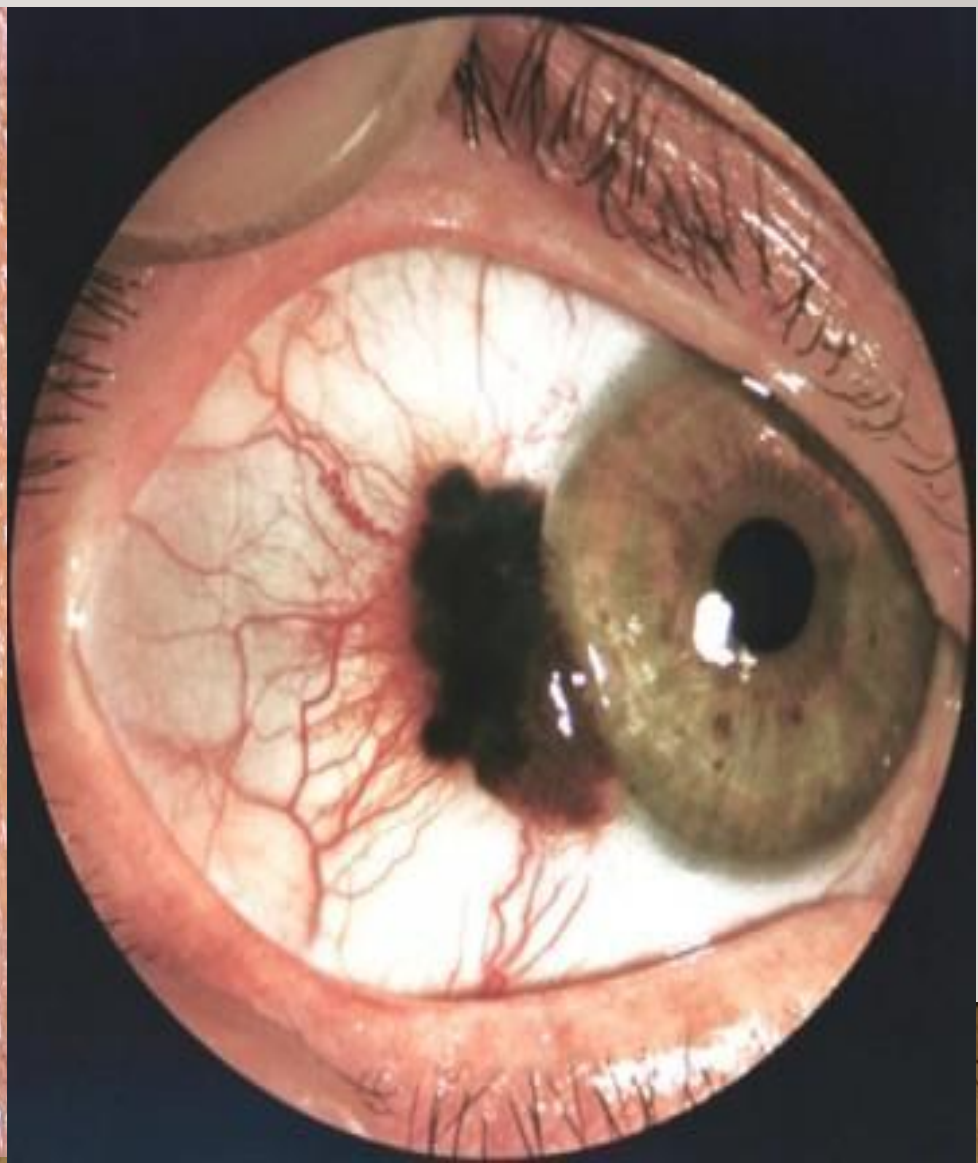

Киста – көз шарасы терісінің астынан өскен, қабақтан алға қарай шығып айқын көрінетін домалақ, кейде сопақ пішінді, сипағанда ауырмайтын, жұмсақ, аздап бүлкілдейтін өсінді.

Липома - сирек кездеседі. Кистаға клиникалық белгісі ұқсас. Бұл ісік көз шарасының тек сыртында ғана емес көздің ретробульбарлақ кеңестігінде де өседі. Бұл екеуі де баяу дамиды, қабыну болмайды. Көз шарасы терісімен жабысып өспеді, сондықтан оның үстіндегі тері қозғалғыштығын сақтайды.

Көз шарасының (орбитаның) ісіктері

Клиникалық көрінісі:

- ❖ экзофтальм;
- ❖ көз алмасының ығысуы және оның қозғалысының шектелуі;
- ❖ диплопия;
- ❖ ауырсыну;
- ❖ невриттің әсерінен немесе көру нервісі дискісіндегі іркілдеу;
- ❖ көру өткірлігінің төмендеуі.

Қатерлі ісік

1.Тез дамидын экзофтальммен, көздің шетке ығысуымен және оның қозғалысының шектелуімен сипатталады және ерте ісік белгілерімен көрінеді.

2.Қатерлі ісіктердің ішінде саркома мен карцинома жиі дамиды, олар алғаш сүйек ұсындағы қабаттан, теңонды капсуладан, көру нервісінің қабығынан дамиды.

3.Пальпация арқылы ісіктің көлемін және тығыздығын, орналасуын, пішінін, оның көз және көз шарасымен байланысын анықтауға болады.

Емі

- Хирургиялық ем
- Лазеркоагуляция
- Криолечение
- Сәулелік ем:
- Брахитерапия
- Протонотерапия
- Сыртқы сәулелік терапия
- Химиотерапия
- Иммунотерапия

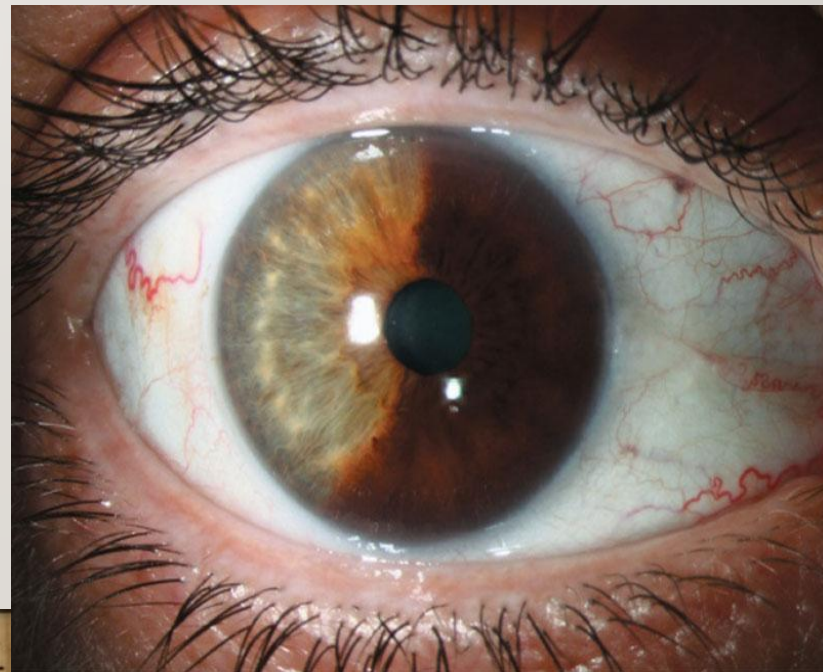
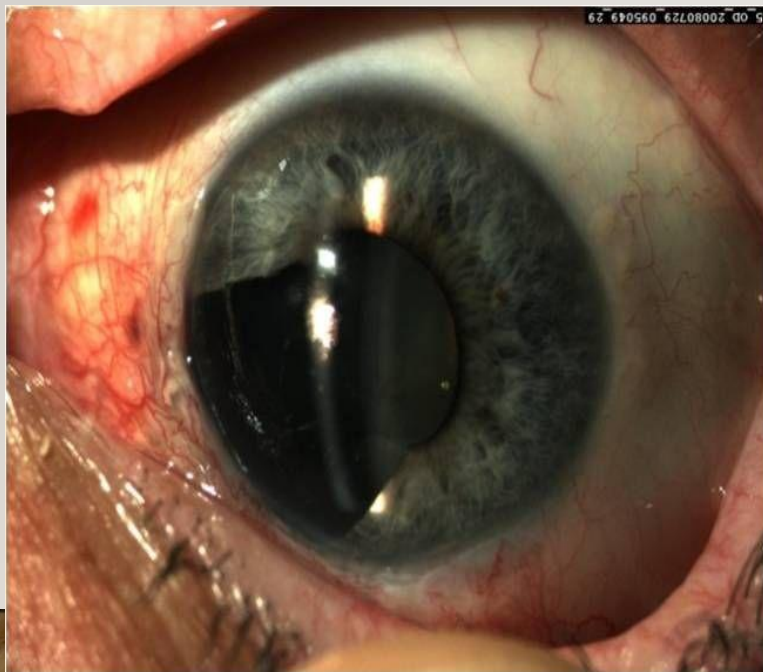

- ❖ **Папиллома** – эпителийден туындаған, сүйелше ісіктер болып саналады.
- ❖ **Неvus** – немесе дәнекер қабықтың қалың пигментті аймағы, ісік мөлдір сұйығы бар көпіршік.
- ❖ **Липодермоид** – немесе липома, көздің сыртқы және ішкі тік бұлшықеттері арасындағы орналасқан жұмсақ, сары түсті дәнекер қабықтың қатпары.
- ❖ **Гемангиома** – көбінесе туа пайда болады, қою-қызыл түсті, домалық келген құрылым.

Дәнекер қабықтың қатерлі ісктері

Меланома – меланиннен тұратын ісік тегіс немесе кедір-бұдырлы, түсті кейде түссіз ісік, лимбке жақын немесе күмбез маңында орналасады. Бұл ісік басқа ағзаларға метастаз беретіндіктен қатерлі болып саналады.

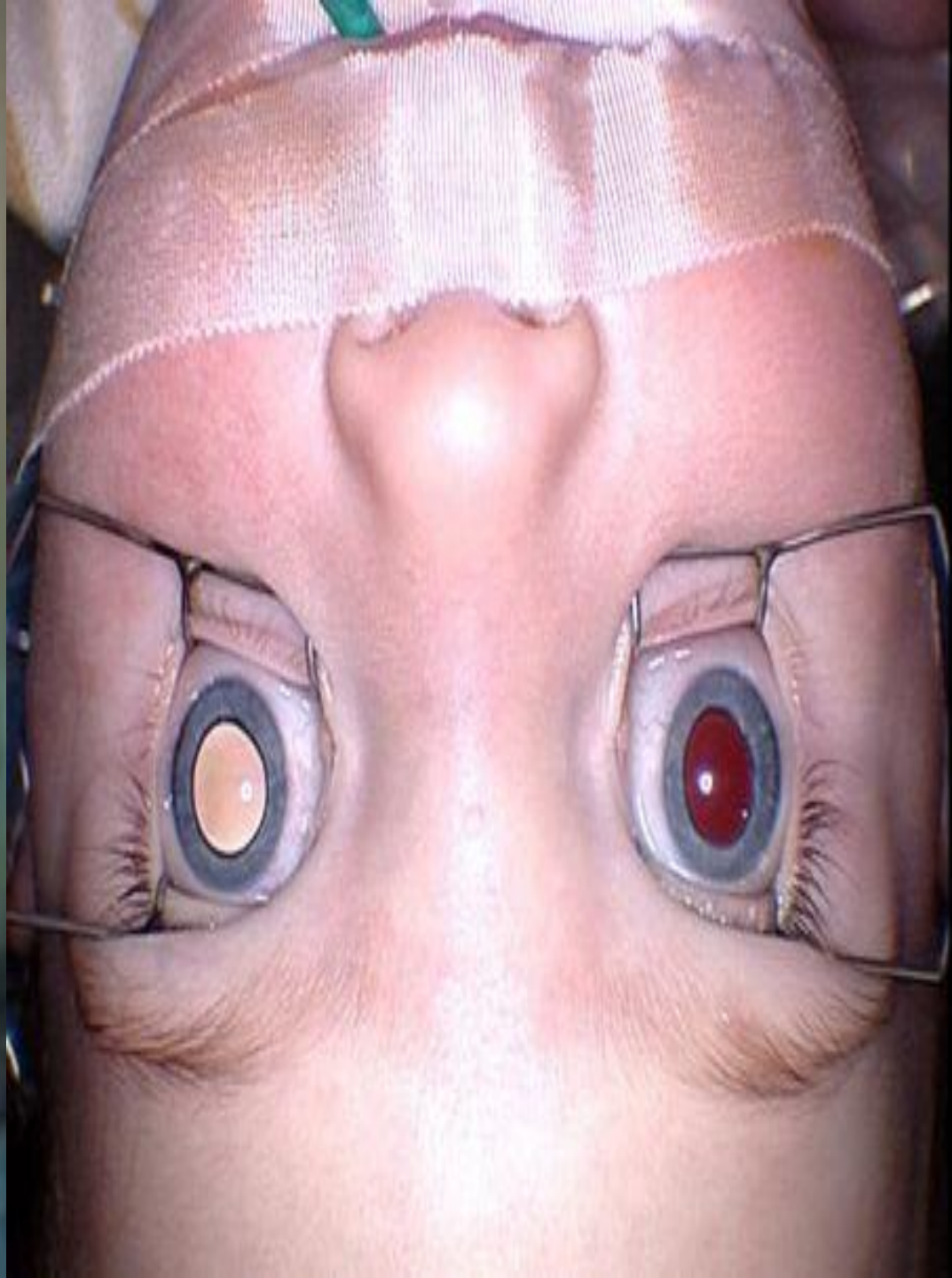
Эпителиома – немесе карцинома, эпителий жасушаларынан тұратын қатерлі ісік. Көздің дәнекер қабығынан қасаң қабыққа жайылады, ісік үнемі өсіп, көз ұясына және мұрынның қосалқы қуысына енеді. Ісік метастаз бермейді, алайда ол рецидивке бейім келеді.

Емі

❖Қатерлі ісіктерді операциялық әдіспен алып тастау болып табылады

Тор қабықтың ісіктері:

- ❖ **Ретинобластома** – балалардың, оның ішінде үш жасқа дейінгі балалардың арасында жиі кездесетін тор қабықтың қатерлі ісігі.

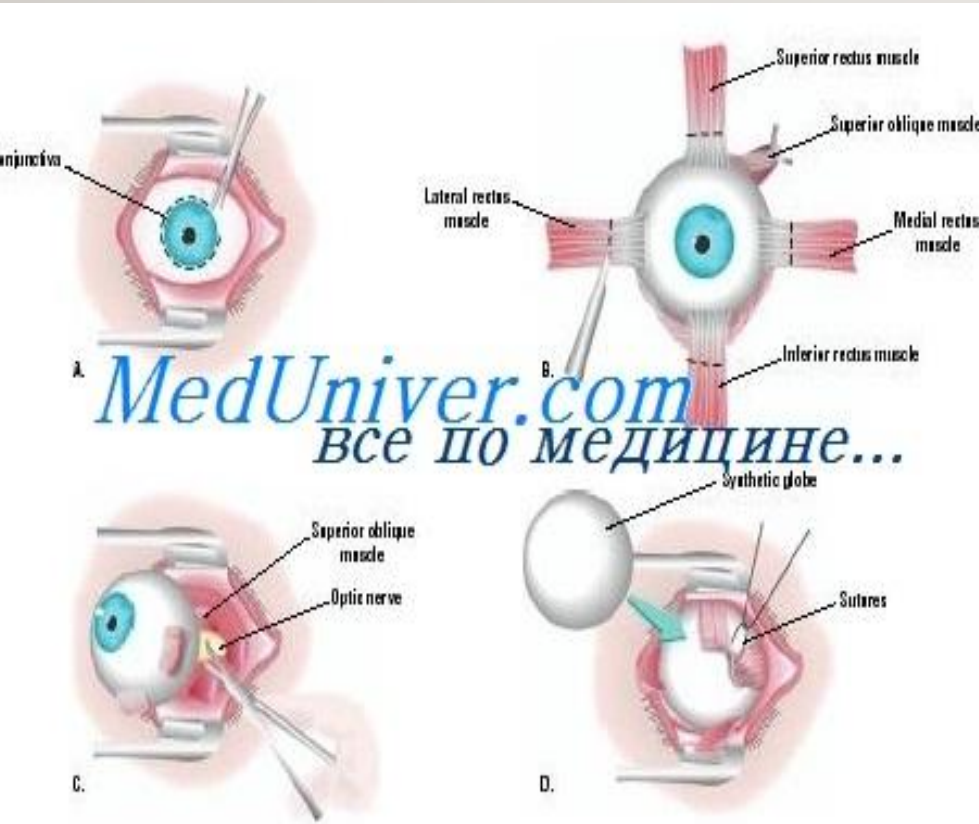

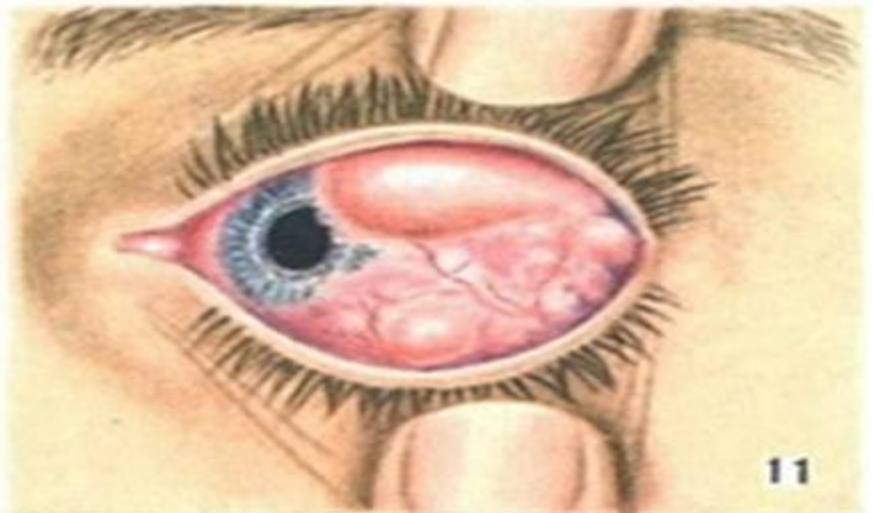
Клиникалық белгілері:

- ❖ қарашықтың түсі сарғыш-жасыл тартып жарқырауы (лейкокория);
- ❖ көру жиілігінің ісік бар көзде төмендеуі;
- ❖ көздің түбінде тез өсіп бара жатқан ісігі.

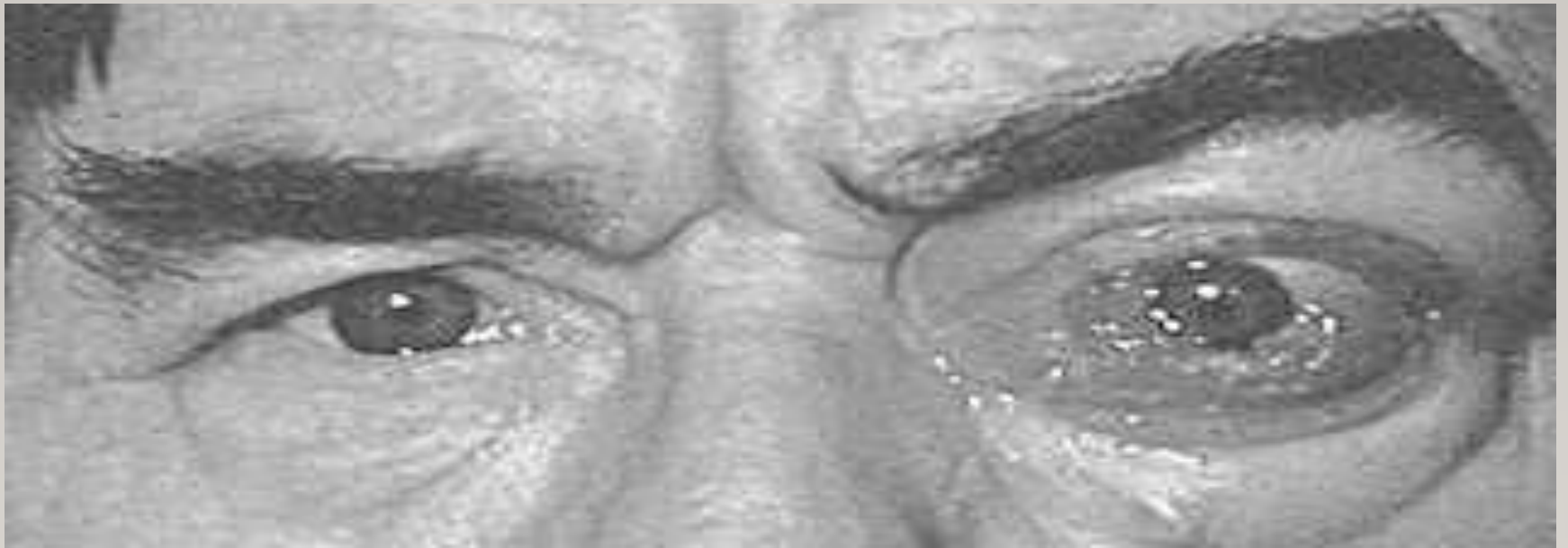
Емі

- ❖ Көз алмасын алып тастау (**энуклеация**), операциядан кейінгі рентген-және химиотерапия тағайындалады. Науқастар емнен кейін окулист пен онкологта диспансерлік бақылауда болуы керек.

ЛИТЕРАТУРА:

- <https://www.glazmed.ru/lib/diseases/>
- <https://www.vseozrenii.ru/glaznye-bolezni/ekzoftalm/>
- <http://www.webvet.ru/disease/novoobrazovaniya-glaznitsi/>
- <https://vse-zabolevaniya.ru/bolezni-oftalmologii/new/novoobrazovaniya-glaznicy.html>
- http://meduniver.com/Medical/luchevaia_diagnostika/377.html